

<http://www.vpro.nl/programma/zaterdagavond/afleveringen/29799663/items/31343854/>

Zaterdagavond@vpro
Zaterdag 11 november 2006

Hoe kan muziek de wereld redden?

In het filmscenario van Paul van Ostaijen wordt de wereld radicaal veranderd dankzij de jazz: alle huizen worden dancings, het geld wordt opgeheven en iedereen speelt de hele dag muziek. Zou het echt zo kunnen? - vroegen we de luisteraars. Jaap Zijp pakte de uitdaging op: "muziek is immers in staat vrienden te maken", schrijft hij.

Voor beantwoording zullen we deze vraag eerst moeten ontleden. Wat is muziek? Muziek is een opeenvolging van klanken, die onderling zodanige gelijkheden vertonen dat er sprake is van samenhang, maar waarbij de verschillen groot genoeg zijn om geen motorisch geluid tot gevolg te hebben. Wat is de wereld? Aangezien we het over muziek hebben, die in het algemeen door mensen en sommige dieren ervaren kan worden, ga ik er vanuit dat hiermee het aardse leven wordt bedoeld. Dit is inclusief de flora, omdat die voor de voeding onontbeerlijk is. Redden is het voorkomen van voortijdig sterven van dit leven. Redden houdt ook in, dat er een aantasting van de continuïteit van dit leven op de loer ligt. Hoe je het ook wendt of keert, de gevaren die voor ons op de loer liggen kennen twee oorzaken: ten eerste overmatige consumptie van natuurlijke hulpbronnen en ten tweede onbegrepen verschillen tussen mensen. We zullen als eerste onze consumptie moeten beperken, tot een zodanig niveau dat er natuurlijk evenwicht ontstaat. Daarnaast moeten we wederzijds begrip kweken, zo dat alle mensen harmonieus met elkaar omgaan. Deze harmonie kan bereikt worden als we leren van dezelfde dingen te genieten. Muziek biedt hiervoor uitgelezen mogelijkheden. Muziek is immers in staat vrienden te maken. Wanneer we muziek weten te componeren en uit te voeren, die door iedereen begrepen en genoten wordt, zal dit een onderlinge band tussen alle mensen smeden. Hoe deze muziek tot stand moet komen? Er zou een studie gemaakt moeten worden, die binnen iedere cultuur die opeenvolging van klanken blootlegt, die tot een genotservaring aanleiding geeft. Al deze klank opeenvolgingen moeten samen met de eerste voorwaarde gecondenseerd worden tot een compositievoorschrift. Dit compositievoorschrift zal vervolgens gehanteerd moeten worden voor de compositie van die muziek die ons allen zal redden.

Jaap Zijp